

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 371/2021-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], advokátky, [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 7/2014 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. marca 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 371/2021-17 z 21. septembra 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojeného spisu všeobecného súdu (sp. zn. 3 K 7/2014, pozn.) vyplýva, že 4. septembra 2014 sťažovateľka podala okresnému súdu návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

4. Uznesením č. k. 3 K 7/2014-49 z 18. septembra 2014 okresný súd rozhodol tak, že začal konkurzné konanie voči dlžníkovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „dlžník“ alebo aj „úpadca“). Svojím následným uznesením 3 K 7/2014-53 zo 17. októbra 2014 vyzval dlžníka na vyjadrenie sa k návrhu

na vyhlásenie konkurzu a poskytnutie v tomto uznesení špecifikovaných informácií. Následne bolo vo veci nariadené pojednávanie na 3. december 2014.

5. Opatrením predsedu okresného súdu zo 4. novembra 2014, právoplatného 6. novembra 2014, bolo rozhodnuté o prerozdelení právoplatne neskončených vecí sudcu [REDAKOVANÉ] z dôvodu jeho úmrtia, pričom predmetná vec (sp. zn. 3 K 7/2014, pozn.) bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi [REDAKOVANÉ].

6. Dňa 27. novembra 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie dlžníka vo veci „*Podklady k uzneseniu (číslo konania: 3K 7/2014-53, IČS: 6114219298)*“. Následne sa vo veci 3. decembra 2014 konalo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené dokazovanie za skončené.

7. Uznesením okresného súdu č. k. 3 K 7/2014-73 z 8. decembra 2014 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka. Do funkcie správcu konkurznej podstaty bol ustanovený [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „správca“) a okresný súd vyzval veriteľov, aby v stanovenej lehote od vyhlásenia konkurzu prihlásili svoje pohľadávky, a správcovi uložil povinnosť bez zbytočného odkladu informovať o vyhlásení konkurzu známym veriteľom dlžníka, ktorí majú trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch Európskej únie ako v Slovenskej republike.

8. Prvá správa správcu konkurznej podstaty o stave zisťovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch v zmysle § 12 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období, bola okresnému súdu doručená 31. decembra 2014. Následné správy správcu o stave zisťovania majetku úpadcu boli okresnému súdu doručené 21. januára 2015, 5. februára 2015 a 13. marca 2015.

9. Dňa 23. marca 2015 správca podal okresnému súdu návrh na uznanie konkurzu za malý konkurz. Okresný súd rozhodol uznesením č. k. 3 K 7/2014-145 z 31. marca 2015 tak, že konkurz vyhlásený na majetok dlžníka uznal za malý. Okresnému súdu bola následne 11. mája 2015 doručená zápisnica zo zasadnutia druhej schôdze veriteľov, na ktorej bola sťažovateľka zvolená za zástupcu veriteľov.

10. Listom z 12. júna 2015, 11. septembra 2015, 11. decembra 2015, 11. marca 2016, 10. júna 2016, 12. septembra 2016, 15. decembra 2016, 10. marca 2017, 13. júna 2017, 22. septembra 2017, 11. júla 2018, 20. septembra 2019, 25. februára 2021 a 1. júna 2021 bol okresnému súdu doručený zoznam pohľadávok proti podstate. Dňa 13. septembra 2016 bolo okresnému súdu doručené oznámenie zmeny v zozname pohľadávok proti podstate.

11. Listom z 18. januára 2016 vo veci „*Spoločná žiadosť o udelenie záväzného pokynu vo veci speňažovania majetkovej podstaty (obchodného podielu) úpadcov [REDAKOVANÉ] a úpadkyne [REDAKOVANÉ]*“ (obdobne nehnuteľnosti), doručeným okresnému súdu 3. februára 2016, požiadal správca úpadcu spolu so správcom konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] (konanie vedené pod sp. zn. 1 K 53/2015, pozn.) o udelenie v ňom žiadaného záväzného pokynu na spoločné speňaženie predmetného majetku. Z mailovej komunikácie z 3. februára 2016 vyplýva súhlas sťažovateľky s takýmto postupom (týkajúcim sa obchodného podielu a nehnuteľností). Obdobný postup správcu zvolil aj v prípade dotknutého motorového vozidla.

12. Listom doručeným okresnému súdu 2. novembra 2016 sťažovateľka požiadala o odstránenie prietáhov v konkurznom konaní z dôvodu, že úpadca je fyzická osoba s pomerne malým majetkom, a teda je toho názoru, že okresný súd môže tento konkurz uznať za tzv. malý v zmysle § 106 ods. 1 a 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Zároveň uviedla, že proti postupu správcu v danej veci nemá žiadne výhrady, keďže si riadne a včas plní svoje povinnosti. Okresný súd požiadala o skrátenie lehôt, resp. vykonanie iných opatrení.

13. V priebehu rokov 2017 až 2020 došlo k uskutočneniu speňažovania majetku podliehajúceho konkurzu, t. j. uskutočneniu dražby v súvislosti s dotknutými nehnuteľnosťami (2017); rozvrhu výťažku z oddelenej podstaty dotknutého veriteľa (2018); ponukovým konaniam v súvislosti so speňažením spoluvlastníckeho podielu obchodného podielu úpadcu (2018); rozhodnutiu o povolení vstupu nových veriteľov; vylúčeniu majetku zo súpisu všeobecnej podstaty (2019); vylúčeniu majetku zo súpisu oddelenej podstaty veriteľa (2020) a podaniu návrhu na zrušenie konkurzu pre nedostatok majetku zo 7. októbra 2020 podľa § 102 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) v znení jeho doplnenia zo 4. mája 2021. O tomto návrhu okresný súd rozhodol uznesením č. k. 3 K 7/2014-448 z 11. mája 2021, ktorým bol konkurz z uvedeného dôvodu zrušený a ktoré nadobudlo právoplatnosť 5. júna 2021. Uznesením z 8. júla 2021 následne odvolal [REDAKOVANÉ] z funkcie správcu konkurznej podstaty (právoplatné 15. júla 2021).

II.

Argumentácia sťažovateľky

14. Proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 7/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“) podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresný súd bol vo veci nečinný, keď ako konkurzný súd mal povinnosť rozhodnúť o zrušení konkurzu po tom, ako správca konkurznej podstaty uskutočnil speňaženie majetku patriaceho do tzv. oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa v septembri 2017, keďže v tzv. všeobecnej podstate neexistoval žiadny majetok;

b) správca bol vo veci pasívny, resp. nečinný, nezaoberal sa zisťovaním ekonomických aktivít úpadcu, podával len veľmi stručné správy o svojej činnosti;

c) na žiadosť o odstránenie prietáhov v napadnutom konaní z 28. októbra 2016 nedostala žiadnu odpoveď. Sťažovateľka uvádza, že napriek jej žiadosti o odstránenie prietáhov v napadnutom konaní, v rámci ktorej požiadala okresný súd, aby využil svoje oprávnenie v zmysle § 107 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a odstránil zdĺhavo a neefektívne prebiehajúce napadnuté konanie, nedostala od okresného súdu žiadnu odpoveď;

d) k prietahom v napadnutom konaní dochádza práve od obdobia uskutočnenia dražby dotknutých nehnuteľností, t. j. od septembra 2017, odkedy podľa jej tvrdenia správcovi nebránilo nič postupovať podľa § 96 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a následne navrhnúť okresnému súdu konkurz zrušiť. Od uvedeného dátumu neprebiehala žiadne speňažovanie majetku úpadcu, ako ani nebola informovaná o prípadnom ďalšom jeho majetku, a to v nadväznosti na jej pozíciu zástupkyne veriteľov, pričom tvrdí, že tak konkurzný súd, ako ani správca nevykonávali od uvedeného obdobia žiadne úkony smerujúce k zisťovaniu a zaisťovaniu iného majetku úpadcu;

e) listom z januára 2020 elektronicky (mailom, pozn.) požiadala správcu o poskytnutie informácie o stave napadnutého konania, pričom do podania ústavnej sťažnosti na uvedený dopyt nedostala žiadnu odpoveď.

15. Sťažovateľka poukazuje aj na § 196 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a v jeho kontexte na porušenie čl. 5, čl. 10 ods. 2 a čl. 17 Civilného sporového poriadku, v nadväznosti na čo uvádza, že okresný súd bol v napadnutom konaní neprimerane pasívny a ponechal správcovi konkurznej podstaty neprimerane dlhý časový priestor na neefektívne úkony, výsledkom čoho sú prietahy v napadnutom konaní, ktoré poškodzujú sťažovateľku ako veriteľku zistenej nezabezpečenej pohľadávky. Sťažovateľka tiež tvrdí, že pokiaľ by okresný súd vykonával priebežne kontrolu nad činnosťou správcu, ktorú mu ukladá § 41 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, musel by zisťovať, z akých finančných prostriedkov úpadca od roku 2014 až do podania ústavnej sťažnosti žije a financuje potreby rodiny.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

16. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uvádza, že ku dňu podania jeho vyjadrenia je napadnuté konanie právoplatne skončené, keďže uznesením č. k. 3 K 7/2014-448 z 11. mája 2021 bol konkurz zrušený pre nedostatok majetku. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5. júna 2021. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky považuje za nedôvodnú v celom rozsahu.

17. V konkrétnostiach sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila zákonná sudkyňa. Po poskytnutí chronologického prehľadu napadnutého konania konštatovala, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta postup okresného súdu, ale aj správcu v danej veci vo vzájomných súvislostiach, avšak okresný súd sa vyjadruje len k jeho postupu v napadnutom konaní. V prvom rade uviedol, že o zrušení konkurzu nemôže všeobecný súd rozhodnúť *ex offio* a hneď po speňažení majetku, ale len na návrh správu po uspokojení veriteľov na základe rozvrhu výťažku. Poukazuje na nesúhlas príslušného orgánu – zabezpečeného veriteľa, ktorý vyjadril nesúhlas so zmenou záväzného pokynu vo veci speňaženia [REDAKOVANÉ] a trval na spoločnom speňažení majetku oboma správcami úpadcov – manželov [REDAKOVANÉ]. K predmetnému poukázal na to, že len v marci 2018 bol zverejnený rozvrh výťažku z oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa [REDAKOVANÉ]. Konštatuje tiež nepravdivosť tvrdenia sťažovateľky, že vo všeobecnej podstate nebol zapísaný žiadny majetok, keďže v mesiaci október – december 2018 vykonával správca úkony na účel speňaženia spoluvlastníckeho podielu ½ úpadcu k obchodnému podielu v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], pričom tento majetok bol zapísaný do súpisu všeobecnej podstaty. Až v januári 2019 bol tento majetok po neúspešných pokusoch o speňaženie so súhlasom príslušného orgánu vylúčený zo súpisu všeobecnej podstaty.

18. Okresný súd nepoprel, že sťažovateľke neodpovedal na jej sťažnosť na prietahy v konkurznom konaní, avšak uviedol, že v tom čase už bol konkurz vyhlásený za malý, pričom v danom štádiu už ani nebolo aké lehoty skracovať, keďže všetky zákonné a rozhodné lehoty v konkurze uplynuli. Okresný súd ďalej akcentuje, že priebeh speňažovania bol závislý od súčinnosti všetkých príslušných orgánov v oboch súvisiacich konkurzných konaniach (napadnuté konanie a konanie

vedené pod sp. zn. 1 K 53/2015, pozn.) týkajúcich sa majetku úpadcov manželov [REDAKOVANÉ]. Podľa jeho názoru bol spoločný postup pri speňažovaní majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v súlade s § 91 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Okresný súd poukazuje na to, že v rámci svojho dohľadu nie je oprávnený ukladať správcom žiadne povinnosti, a teda mu nie je zrejmé, aké úkony mal vykonať, keď došlo k neudeleniu záväzného pokynu od Okresného súdu Banská Bystrica v dotknutom konaní (sp. zn. 1 K 53/2015, pozn.). Správca [REDAKOVANÉ]) následne zvolil postup individuálneho speňažovania spoluvlastníckeho podielu 1/2 úpadcu v podielovom spoluvlastníctve úpadcu a jeho manželky. Okresný súd zdôrazňuje, že sťažovateľka v žiadosti o odstránenie prietáhov neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti vo vzťahu k predmetnej konkurznej veci.

19. Pokiaľ sťažovateľka namietala prietahy v napadnutom konaní žiadosťou o ich odstránenie okresnému súdu z 28. októbra 2016, v tom čase k prietahom objektívne a preukázateľne nedochádzalo. V tom čase správca zabezpečoval záväzné pokyny príslušných orgánov na účel speňaženia majetku (§ 82 až 84 zákona o konkurze). V ústavnej sťažnosti zase sťažovateľka namietala prietahy v napadnutom konaní od 5. septembra 2017, avšak paradoxom je, že od toho času o vykonanie dohľadu nad činnosťou správcu nežiadala. Okresný súd dodal, že ak by išlo o speňažovanie majetku výlučne vo vlastníctve úpadcu, objektívne by prebiehalo rýchlejšie a efektívnejšie.

20. K námietke sťažovateľky o tom, že okresný súd ani správca vo veci nevykonávajú žiadne úkony smerujúce k zaisteniu majetku úpadcu, okresný súd konštatoval, že konkurzný súd túto kompetenciu nemá. Zároveň uviedol, že sťažovateľkou ani nebol daný podnet na vykonanie dohľadu nad správcom konkurzným súdom. Z § 41 zákona o konkurze a reštrukturalizácii pritom nevyplýva povinnosť súdu priebežne vykonávať kontrolu nad činnosťou správcu aj z dôvodu, že množstvo úkonov vykonáva správca na základe pokynov príslušných orgánov. Pokiaľ si teda správca podľa sťažovateľky neplnil svoje povinnosti, tejto ako zástupkyňi veriteľov, nič nebránilo v tom, aby o tom súd informovala a domáhala sa výkonu dohľadu. Takýmto spôsobom však nepostupovala a so svojimi námietkami sa obrátila na ústavný súd.

21. Okresný súd sumarizuje, že tvrdenia sťažovateľky o porušovaní konkrétnych povinností správcom považuje za nepreukázané, keďže správca sa k týmto tvrdeniam nemal možnosť vyjadriť, keďže ich v priebehu konkurzného konania sťažovateľka ako zástupkyňa veriteľov ani nenamietala, a teda následne neboli ani predmetom skúmania okresným súdom v rámci jeho dohľadu.

III.2. Replika sťažovateľky:

22. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla:

- a) okresný súd sa nezaoberal jej žiadosťou o odstránenie prietáhov doručenou 2. novembra 2016;
- b) zákon o konkurze a reštrukturalizácii neobsahuje ustanovenie o tom, že by konkurzné konania dvoch úpadcov, ktoré nie sú vzájomne podmienené, mali prebiehať súbežne, resp. spoločne;
- c) po právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Brezno č. k. 2 C 263/2015 z 21. decembra 2015, keď sa úpadca stal podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností a hnutelnej veci, správcovi nič nebránilo k speňažovaniu jeho majetku. Tieto úkony vykonal až v druhom polroku 2017, t. j. prietahy dosiahli približne 1,5 roka;

- d) správca mohol pristúpiť k speňažovaniu majetku úpadcu aj bez súčinnosti druhého správcu, a teda okresný súd nevysvetlil nevykonávanie dohľadu nad činnosťou správcu od roku 2014 zo speňaženia majetku v roku 2017;
- e) nesúhlasí s tvrdením okresného súdu o tom, že sa v roku 2017 nestťažovala na činnosť správcu, a poukazuje na „§ 107 ods. 1 ZoKR“ o tom, že v uznesení o otvorení malého konkurzu môže súd skrátiť lehoty platné pre riadny konkurz alebo rozhodnúť o iných opatreniach v záujme čo najrýchlejšieho, najúspornejšieho a najefektívnejšieho vedenia konkurzného konania. Zároveň opätovne konštatuje porušenie § 41 zákona o konkurze a reštrukturalizácii;
- f) správca požiadal až v roku 2018 o udelenie súhlasu s vylúčením dotknutého obchodného podielu z tzv. všeobecnej podstaty;
- g) zákon o konkurze a reštrukturalizácii vytvoril dve skupiny veriteľov, a to zabezpečených a nezabezpečených, čo je v rozpore s čl. 20 ods. 1 ústavy.

23. V závere repliky sťažovateľka uviedla, že zrušenie predmetného konkurzu pre nedostatok majetku nemení nič na dôvodnosti jej ústavnej sťažnosti, okrem bodu 2 petitu jej ústavnej sťažnosti, ktorý berie späť.

24. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a ich príloh, ako aj zberných spisov krajského súdu predložených ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

25. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že došlo k porušeniu jej základného práva označeného v bode 1 tohto nálezu nečinnosťou, resp. nesprávnou činnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 K 7/2014.

26. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

27. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 187/07).

28. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, účelom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku. Naplnenie tohto cieľa vyžaduje spravidla riešenie väčšieho množstva skutkových a právnych otázok spojených so zistením a zabezpečením majetku patriaceho do konkurznej podstaty, s jeho speňažením a následným uspokojením pohľadávok konkurzných veriteľov a pod. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že konkurzné konanie tvorí špecifickú, ale štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, pričom faktickú zložitosť veci nemožno spravidla vylúčiť (m. m. II. ÚS 85/04, II. ÚS 72/07). Ústavný súd tiež zohľadnil osobitosti konkurzného konania, v ktorom vykonáva všeobecný súd len zákonný dohľad nad činnosťou správcu konkurznej podstaty smerujúcou k speňaženiu konkurznej podstaty úpadcu a rozdeleniu takto získaného výťažku. Po oboznámení sa so spisovou dokumentáciou vo veci nenašiel také skutočnosti, ktoré by okrem už uvedenej potreby zisťovania majetku, jeho speňažovania a pod. výrazným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku napadnutého konania.

29. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že zo spisovej dokumentácie nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by malo vplyv na dĺžku konania a mohlo byť pričítané na jej ťarchu (mimo konania popísaného v bode 38 tohto nálezu, pozn.). Zároveň uvádza, že sťažovateľka vyvinula aj procesnú aktivitu s cieľom odstránenia ňou tvrdených prietahov v napadnutom konaní tým, že sa sťažnosťou z 28. októbra 2016 domáhala ich odstránenia.

30. V súvislosti s hodnotením samotného postupu okresného súdu ako tretieho kritéria ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené, keďže uznesením č. k. 3 K 7/2014-448 z 11. mája 2021 (právoplatným 5. júna 2021) bol konkurz zrušený pre nedostatok majetku, pričom z chronologického prehľadu napadnutého konania (časť I tohto nálezu, pozn.) nevyplývajú výraznejšie obdobia nečinnosti okresného súdu.

31. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému nevyužitiu ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii (zo strany okresného súdu, pozn.) o dohľade súdu nad správcom je potrebné interpretovať toto ustanovenie ako príkazové, a preto je zákonný sudca povinný vykonávať dohľad nad správcom, od ktorého postupu závisí plynulosť konania. Hlavnou formou dohľadu je vyžadovanie pravidelných správ a vysvetlení o postupe správcu pri správe a speňažovaní majetku a rozdeľovaní výťažku. Správy sú potom podkladom na to, aby súd vynucoval od správcu riadne plnenie povinností a v prípade ich porušovania aby uplatnil sankčné mechanizmy vrátane odvolania správcu z funkcie. Tento dohľad trvá od ustanovenia správcu (predbežného správcu) do funkcie a trvá až do zrušenia konkurzu (ĎURICA, Milan § 41 [Dohľad súdu]. In: *ĎURICA, Milan. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii*. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 398.).

32. Ústavný súd z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu v tejto súvislosti zistil, že správca konkurznej podstaty opakovane predkladal okresnému súdu informácie o stave pohľadávok proti podstate a správy o stave zisťovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii, resp. o jemu uložených pokynoch zo strany príslušných veriteľov (pozri časť 1 tohto nálezu, pozn.). Pokiaľ teda okresný súd dostával od správcu vysvetlenia

a správy, ktoré vyhodnotil ako dostačujúce na účel výkonu jeho dohľadu, nie je bez ďalšieho možné konštatovať ním spôsobené prietahy v napadnutom konaní.

33. V tejto súvislosti je nevyhnutné akcentovať, že úlohou ústavného súdu nie je určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietahov, teda či postup konkurzného súdu nebol v tomto smere zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (m. m. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02, III. ÚS 37/2021).

34. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentovala, že vo veci podala žiadosť o odstránenie prietahov v napadnutom konaní z 28. októbra 2016 (ďalej len „žiadosť“) adresovanú okresnému súdu, na ktorú nedostala žiadnu odpoveď, čo okresný súd nepoprel. Z obsahu uvedenej žiadosti vyplýva, že sťažovateľka sa ňou domáhala vyhlásenia konkurzu úpadcu za tzv. malý konkurz a v tejto súvislosti žiadala skrátiť lehoty pre riadny konkurz, resp. rozhodnúť o iných opatreniach s cieľom odstránenia tvrdených prietahov v napadnutom konaní. Zároveň konštatovala, že ako zástupca veriteľov nemá žiadne výhrady k činnosti správcu, ktorý si riadne a včas plní svoje povinnosti. Napriek skutočnosti, že okresný súd sa k predmetnej žiadosti sťažovateľky po jej podaní nevyjadril, z pripojeného spisu všeobecného súdu (sp. zn. 3 K 7/2014, pozn.) vyplýva, že okresný súd už uznesením č. k. 3 K 7/2014-145 z 31. marca 2015 rozhodol tak, že konkurz vyhlásený na majetok dlžníka uznal za malý, čo bolo aj riadne zverejnené. Pokiaľ teda sťažovateľka žiadala o vykonanie opatrení v súvislosti s vyhlásením konkurzu za malý v čase, keď už bol za taký vyhlásený (vyše jeden a pol roka pred podaním jej žiadosti), nie je z pohľadu ústavného súdu možné okresnému súdu vytknúť nevykonanie ňou všeobecne požadovaných opatrení.

35. Pokiaľ ide o argument sťažovateľky, že jej žiadosť o odstránenie prietahov v konaní ostala bez akejkoľvek odpovede, k predmetnej skutočnosti možno mať jednoznačne oprávnené výhrady, avšak je potrebné uviesť, že kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 238/07, III. ÚS 743/2017). Ústavný súd rezumuje, že predmetná činnosť, resp. nečinnosť okresného súdu, bez ďalšieho nebola takej intenzity, aby bolo možné konštatovať zásah do ústavou garantovaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

36. Námietky sťažovateľky smerovali aj proti činnosti, resp. postupu správcu v napadnutom konaní, vo vzťahu k čomu možno uviesť, že správca konkurznej podstaty je subjektom konkurzného konania, ktorý je pri výkone svojej funkcie povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd. Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva. V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu možno hovoriť o prietahoch v konkurznom konaní vtedy, ak súd vôbec nevyužije vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty tie prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne ak k ich použitiu siahne až vtedy, keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (m. m. I. ÚS 57/97, III. ÚS 199/02, III. ÚS 37/2021).

37. Dohľad veriteľov nad správcom sa prejavuje hlavne v možnosti jeho výmeny a jeho riadenia pri správe a speňažovaní majetku. Dohľad správcu nad veriteľmi je predovšetkým v možnosti správcu popierať im prihlásené pohľadávky. Dohľad súdu nad správcom je v možnosti odvolať správcu súdom. Súd ako *dominus litis* funguje vždy v prípade konfliktu medzi správcom a veriteľmi alebo medzi veriteľmi navzájom a svoj procesný vplyv prejaví v rozhodnutí sporu, pričom jeho rozhodnutie je záväzné pre účastníkov tohto konfliktu alebo aj iné osoby. Všetky procesné subjekty musia pôsobiť koordinovane, aby sa dosiahol cieľ konania (ĎURICA, Milan § 41 [Dohľad súdu]. In: *ĎURICA, Milan. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii*. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 398.).

38. Zo zápisnice zo zasadnutia 2. schôdze veriteľov z 5. mája 2015 vyplýva, že zástupcom veriteľov v predmetnej veci sa stala práve sťažovateľka. Táto v už spomínanej žiadosti o odstránenie prietahov v napadnutom konaní (z 28. októbra 2016, pozn.) explicitne konštatovala, že proti postupu správcu v danej veci nemá žiadne výhrady, keďže tento si plní svoje povinnosti riadne a včas. V ústavnej sťažnosti už namietala najmä efektivitu postupu tzv. spoločného speňažovania majetku. Z pripojeného spisu všeobecného súdu (sp. zn. 3 K 7/2014, pozn.) a zo skutočností popísaných v bode 11 tohto nálezu je však zrejmé, že na základe žiadosti správcu o udelenie v nej žiadaného záväzného pokynu na spoločné speňaženie dotknutého majetku sťažovateľka takýto súhlas, resp. pokyn, ako postupovať pri speňažovaní majetku úpadcu (obchodného podielu a nehnuteľností), udelila. Na druhej strane v replike už uvádza, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii neobsahuje ustanovenie o tom, že by konkurzné konania dvoch úpadcov, ktoré nie sú vzájomne podmienené, mali prebiehať súbežne, resp. spoločne. Jej argumentácia teda celkovo vyznieva značne paradoxne, keď v priebehu napadnutého konania poukázala na prietahy spôsobované okresným súdom, a to v súvislosti s potrebou vyhlásiť konkurz za tzv. malý (v čase, keď už bol za taký vyhlásený), pričom ku konaniu správcu výhrady nemala, práve naopak, jeho postup hodnotila ako riadny a včasný, avšak v ústavnej sťažnosti už namieta aj postupy správcu, ktoré zase neuplatnila pred okresným súdom (ako to vyplýva z obsahu spisu sp. zn. 3 K 7/2014, pozn.). Pokiaľ teda sťažovateľka mala výhrady proti konaniu, resp. nekonaniu správcu v danej veci, mohla sa s predmetnými námietkami obrátiť na súd, ktorý by bol povinný sa s nimi vysporiadať (bez ohľadu na záver v bode 35 tohto nálezu, pozn.). Keďže tak v tejto súvislosti nespravila, pričom okresný súd nemal k jemu správcom poskytovaným správam a informáciám výhrady (pozri bod 32 tohto nálezu, pozn.), ani v rozsahu tejto námietky nie je možné konštatovať porušenie označených práv (bod 1 tohto nálezu, pozn.) sťažovateľky. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že nie je jeho úlohou určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné.

39. Sťažovateľka tiež argumentuje, že v napadnutom konaní dochádzalo k prietahom práve od obdobia uskutočnenia dražby dotknutých nehnuteľností, t. j. od septembra 2017, odkedy podľa jej tvrdenia správcovi konkurznej podstaty nebránilo nič postupovať podľa § 96 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a následne navrhnúť okresnému súdu konkurz zrušiť.

40. K predmetnému obdobiu je potrebné uviesť, že z obsahu vyžiadaného spisu vyplýva, že v priebehu rokov 2017 až 2020 došlo k uskutočneniu speňažovania majetku podliehajúceho konkurzu, t. j. uskutočneniu dražby v súvislosti s dotknutými nehnuteľnosťami (2017); rozvrhu

výtazku z oddelenej podstaty dotknutého veriteľa (2018); ponukovým konaniam v súvislosti so speňažením spoluvlastníckeho podielu obchodného podielu úpadcu (2018); rozhodnutiu o povolení vstupu nových veriteľov; vylúčeniu majetku zo súpisu všeobecnej podstaty (2019); vylúčeniu majetku zo súpisu oddelenej podstaty veriteľa (2020) a podaniu návrhu na zrušenie konkurzu pre nedostatok majetku zo 7. októbra 2020 podľa § 102 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení jeho doplnenia z 4. mája 2021. Z predmetného spisu ďalej vyplýva, že o všetkých týchto úkonoch mal okresný súd vedomosť, pričom v tom čase mu nebola adresovaná žiadna sťažnosť či námietka zo strany sťažovateľky. Okrem už uvedených úkonov bol okresnému súdu niekoľkokrát predložený aj zoznam pohľadávok proti podstate.

41. Zároveň možno konštatovať, že z ústavnej sťažnosti sa javí, že sťažovateľka niektoré svoje výhrady (napr. prezentovaný názor o tom, že okresný súd mal už skôr rozhodnúť o zrušení konkurzu, resp. o jeho ukončení mal skôr rozhodnúť správca, či námietky smerujúce proti zneniu právnej úpravy prezentované v replike) nenamieta v súvislosti s tvrdenými prietiahmi v napadnutom konaní, ale v kontexte správnosti využitia inštitútov zákona o konkurze a reštrukturalizácii, resp. v kontexte správnosti ich použitia alebo nepoužitia v ňou tvrdenom čase, čo ústavný súd v okolnostiach preskúmvanej veci vyhodnotil ako argumenty nad rámec namietaného čl. 48 ods. 2 ústavy, k čomu konštatuje, že keďže je spravidla viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde, pozn.), posúdením relevantnosti týchto námietok (na základe spôsobu ich odôvodnenia, pozn.) sa ďalej nezaoberal.

42. Ústavný súd pri hodnotení činnosti okresného súdu vzal do úvahy niekoľko skutočností, a teda že pre konanie, ktoré nasleduje po vyhlásení konkurzu, je typické speňaženie konkurznej podstaty, takže dĺžka konkurzného konania v danej etape je v podstate určovaná časovým obdobím, v ktorom sa podarí predat' všetok speňažitelný majetok úpadcu; pokiaľ bolo napadnuté konanie predĺžené z dôvodu neudelenia pokynu v inom konkurznom konaní, na takéto speňaženie správcom navrhovaným spôsobom mu bol v predmetnej veci daný požadovaný pokyn, pričom tento postup nebol pred okresným súdom namietaný; do dňa vydania tohto nálezu došlo k právoplatnému skončeniu veci po uplynutí šesť a pol roka, pričom úlohou ústavného súdu nie je určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné. Na druhej strane ústavný súd neopomenul ani nečinnosť okresného súdu, ktorý sťažovateľke na ňou podanú žiadosť neodpovedal, a z predloženého spisu nevyplýva, že by správca dotazoval, čo sa týka zvoleného postupu vo veci. Ústavný súd však s ohľadom na kritérium pre rozhodovanie ústavného súdu, ktorým musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd, dospel v okolnostiach preskúmvanej veci k záveru o ústavnej udržateľnosti napadnutého konania.

43. V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietiahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (m. m. II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03). Sumarizujúc skutočnosti uvedené v obsahu tohto nálezu, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu

základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

44. Z dôvodov uvedených v tomto náleze ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky, ktoré by mali oporu len vo vyslovení porušenia jej v ústavnej sťažnosti označeného práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu